

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحليل هفته

شماره: ۲۷۵ (از ۱۹ الی ۲۶ عقرب ۱۳۹۷ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی هفته‌وار است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد، تا نهادهای سیاست‌گذار و پالیسی‌ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

۲ ..... مقدمه

وضعیت مبارزه با فساد اداری در دوره رئیس جمهور غنی

۴ ..... راه کار رئیس جمهور در مبارزه با فساد اداری

۵ ..... کارکردهای چهارساله حکومت در مبارزه با فساد

۷ ..... آیا مبارزه رئیس جمهور با فساد اداری موفق بود؟

د مسکو غونډه او د سولې پر پروسه یې اغېزې

۹ ..... د امریکا-روسیې سره جگړه او افغانستان

۱۰ ..... د مسکو د غونډې پایلې او اغېزې

۱۱ ..... امریکا-طالبان خبرې اترې

مقدمه

که څه هم اداري فساد هغه ستونزه وه، چې د ملي يووالي حکومت ته د حامد کرزي له دورې په ميراث پاتې شوه؛ خو ولسمشر غني د ټاکنيز کمپاين پر مهال او وروسته کله چې واک ته ورسېد، د افغانستان ملت او نړيوالې ټولنې ته له دغې بېکارندې سره د قاطعانه مبارزې ژمنې ورکړې. مگر د څلورو کلونو له تېرېدو سره اوس بېکاري، چې د حامد کرزي د دورې په څېر د ملي يووالي حکومت په ټوله دوره کې هم اداري فساد د حکومت لپاره ستره ننگونه وه او په دې برخه کې د حکومت هڅې بريالۍ نه وې.

که څه هم د ولسمشر غني په دوره کې د اداري فساد پر ضد يو شمېر عملي گامونه هم اوچت شول؛ خو له يوې خوا د ملي يووالي حکومت اېتلافي ډوله بڼه د دې لامل شوه، چې دا هڅې همغږې نه وې او له بلې خوا ولسمشر غني په دې تړاو کې ژمنې هم په پوره ډول عملي نه کړې. له همدې کبله افغانستان اوس هم د نړۍ په کچه څلورم فاسد هېواد دی.

دا چې له اداري فساد سره د ولسمشر غني د مبارزې تگلاره څه ډول وه، په دې تړاو په تېره څلور کلنه دوره کې څه شوي او په ټوليز ډول دا هڅې ولې بريالۍ نه وې، هغه پوښتنې دي، چې د دې اوونۍ د تحليل په لومړۍ برخه کې پرې شننه لولۍ.

د تحليل دويمه برخه مو په مسکو کې د افغان سولې په تړاو د وروستۍ غونډې موضوع ته ځانگړې کړې ده. په مسکو کې تېر کال هم ورته غونډه جوړه شوې وه؛ خو له سړنۍ غونډې سره يې توپير دا و، چې هغه مهال طالب استازو ته د گډون بلنه نه وه ورکړل شوې؛ مگر په دې غونډه کې د طالبانو د سياسي دفتر يوه جگ پوړي پلاوي هم گډون کړی و.

د مسکو غونډه داسې مهال جوړېږي، چې د سولې د مخامخ خبرو اترو لپاره له طالبانو سره د امريکايي چارواکو وروستيو ليدنو په افغانستان کې د سولې د پروسې بريا ته هيلې راټوکولې دي. خو دا چې د مسکو غونډه به د افغان سولې پر بهير څه اغېزې ولري، هغه پوښتنه ده چې د نورو پوښتنو ترڅنگ د تحليل په دې برخه کې ځواب شوې ده.

وضعیت مبارزه با فساد اداری در دوره رئیس جمهور غنی

تحقق حکومتمداری خوب در افغانستان یکی از وعده‌های مهم رئیس جمهور غنی در آغاز دوره ریاست جمهوری‌اش بود که یکی از مهم‌ترین شاخص‌های آن نیز تامین شفافیت و مبارزه با فساد اداری به شمار می‌رود.

رئیس جمهور غنی زمانی به قدرت رسید که بر بنیاد گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی، افغانستان در صدر کشورهای فاسد جهان قرار داشت. از جانب دیگر، حکومت رئیس جمهور غنی برای جلب کمک‌های مالی جامعه بین‌المللی نیز، نیازمند مبارزه قاطعانه و ریشه‌کن کردن فساد اداری در افغانستان بود. از این‌رو، در دوره چهار ساله حکومت وحدت ملی هر چند گام‌هایی در مبارزه با فساد اداری برداشته شد، ولی بنابر دلائل مختلف کاستی‌ها و مشکلاتی نیز در این عرصه وجود داشت و به همین دلیل، مبارزه حکومت با فساد اداری در کل موفق نبود و اکنون نیز افغانستان یکی از فاسدترین کشورهای جهان محسوب می‌شود.

راه کار رئیس جمهور غنی در مبارزه با فساد اداری، کارکردهای چهار سال حکومت در این عرصه و اینکه مبارزه حکومت در این مدت چرا موفق نبوده، موضوعاتی اند که در این تحلیل روی آن پرداخته شده است.

راه کار رئیس جمهور در مبارزه با فساد اداری

رهبران حکومت وحدت ملی در زمان کارزارهای انتخاباتی و پس از تشکیل این حکومت، مبارزه با فساد اداری را از اولویتهای خویش عنوان می کردند. هرچند رئیس اجرائیه حکومت وحدت ملی در زمان مبارزات انتخاباتی و نیز پس از به قدرت رسیدن، کدام منشور انتخاباتی و یا طرح کتبی را تقدیم نکرده است، ولی رئیس جمهور غنی در زمان مبارزات انتخاباتی، بخشی از منشور گروه انتخاباتی خویش را به توضیح راه کار مبارزه با فساد اداری اختصاص داد و با توجه به کارکردهای چهار سال حکومت وحدت ملی نیز بیشتر گام های مبارزه با فساد اداری از سوی رئیس جمهور برداشته شده است.

اشرف غنی در منشور انتخاباتی خویش، در کل 19 وعده را در مورد مبارزه با فساد اداری سپرده بود و در این مورد روی دو نکته (حسابدهی و شفافیت) تاکید کرده بود. در این منشور، ثبت نشدن دارایی ها به گونه شرعی و قانونی و نبود یک سیستم موثر حقوقی، عوامل اساسی فساد اداری در کشور عنوان شده بود و به همین دلیل برای مبارزه با فساد اداری گام های زیر را در راه کار خویش بیان کرده بود:

- اصلاحات در وزارت عدلیه، لوی سارنوالی، محاکم و پولیس؛
- ثبت اراضی، جای داده ها و دارایی ها به گونه شرعی و قانونی؛
- بررسی قراردادهای دولتی؛
- جلوگیری از قاچاق و صادرات غیرقانونی؛
- کنترل بندرها و شاهراه ها از طریق ارگان های مربوطه؛
- برداشتن گام ها برضد خرید و فروش بست های دولتی.¹

پس از تشکیل حکومت وحدت ملی، رئیس جمهور غنی راه کار مبارزه با فساد اداری خویش را یک بار دیگر در کنفرانس لندن (2014) با ارائه مقاله اصلاحات خویش بیان کرد که در آن حدود 20 وعده را در مورد مبارزه با فساد اداری سپرده بود.

¹ منشور انتخاباتی اشرف غنی، صفحه 148-149.

در کل، راه کار رئیس جمهور در مبارزه با فساد اداری، در ایجاد راه کارها و قوانین، تشکیل ادارات و کمیسیون های مبارزه با فساد، تلاش تعقیب قضایای بزرگ فساد اداری توسط خود رئیس جمهور، تسریع تلاش های مبارزه با فساد با نزدیک شدن کنفرانس های بین المللی و معرفی نمودن برخی مقام های بلندرتبه دولتی به ارگان های عدلی و قضایی، خلاصه می شود.

کارکردهای چهارساله حکومت در مبارزه با فساد

رئیس جمهور اشرف غنی مبارزه خویش با فساد اداری را از بازگشایی قضیه کابلبانک آغاز کرد. کابلبانک در سال ۲۰۰۴ از سوی شیرخان فرنود تاسیس شده بود و در سال ۲۰۱۰ به دلیل خطر سقوط، از سوی بانک مرکزی افغانستان خریداری شد. در این قضیه حدود یک میلیارد دالر ناپدید شد که بعداً شماری از قرضداران آن بازداشت نیز شدند، ولی افراد بانفوذ از این اقدام مستثنا شدند. پس از بازگشایی این قضیه از سوی رئیس جمهور غنی، شماری از متهمان آن محکوم به زندان و پرداخت قروض شان به کابلبانک شدند و دارایی های برخی دیگر نیز منجمد گردید. همچنان شماری از متهمان این قضیه ممنوع الخروج اعلام شدند. بازگشایی قضیه کابلبانک در سال ۲۰۱۴ باعث شد که براساس [گزارش](#) سازمان شفافیت بین الملل، افغانستان در فهرست کشورهای فاسد جهان از جایگاه دوم به جایگاه چهارم نزل کند.

در گام دوم، رئیس جمهور غنی راه کار مبارزه با فساد اداری خویش را در کنفرانس لندن (۲۰۱۴) تقدیم کرد که در آن فساد در قراردادهای بزرگ، ضعف حاکمیت قانون و سوء استفاده از نظام حقوقی را به عنوان مهم ترین عوامل فساد اداری مطرح کرده بود.

در سال ۲۰۱۵ هرچند حکومت موفق به دست آوردن حدود ۲۲۸ میلیون دالر از قرضداران کابلبانک نیز شد، ولی تلاش ها و راه کار حکومت در مبارزه با فساد هماهنگ نبوده و در برخی موارد مواضع سران حکومت در تضاد با همدیگر قرار داشت. رهایی یکی از متهمان مهم قضیه کابلبانک (خلیل الله فروزی) از زندان و امضاء نمودن قرارداد یک شهرک در حضور مقام های بلندرتبه حکومت مانند وزیر شهرسازی و نماینده پیشین رئیس جمهور در اصلاحات و حکومتداری خوب، یکی از این موارد بود. این وضعیت، در مورد راه کار حکومت در مبارزه با فساد اداری تردیدهایی به میان آورد و به همین دلیل، افغانستان بار دیگر در گزارش سازمان شفافیت بین الملل دومین کشور فاسد جهان در سال ۲۰۱۵ شناخته شد.

تاسیس **کمیسیون تدارکات ملی** به رهبری خود رئیس جمهور، گام دیگری بود که در همین سال از سوی رئیس جمهور برداشته شد. کمیسیون تدارکات ملی در نشست‌های هفته‌وار خویش در ارگ ریاست جمهوری، قراردادهای منعقد شده را دوباره ارزیابی می‌کرد. همچنان بزرگ‌ترین قرارداد معادن (مس عینک) به هدف شفافیت، در ماه می ۲۰۱۵ منتشر شد.

در سال ۲۰۱۶ برخی گام‌هایی چون ایجاد شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه با فساد اداری، گشایش مرکز عدلی و قضایی مبارزه با فساد، ثبت دارایی‌های مقام‌های حکومتی، برکناری ۶۰۰ قاضی، ۲۰ سارنوال و ۲۵ درصد از کارمندان گمرکات، ضبط کردن پاسپورت‌های بیش از ۱۰۰ تن از مقام‌های بلندرتبه، جلوگیری از اختلاس ۲۲۰ میلیون دالر در ۱۲۵۰ قرارداد و برخی **گام‌های دیگر حکومت** در این سال باعث شد که در رده‌بندی سازمان شفافیت بین‌المللی، جایگاه افغانستان از دوم به هشتم نزول کند.

اما در سال ۲۰۱۷ میلادی، افغانستان بار دیگر در صدر کشورهای فاسد جهان قرار گرفت و مانند سال ۲۰۱۴ با کسب ۱۵ امتیاز پس از سومالیا، سودان جنوبی و سوریه، **چهارمین** کشور فاسد جهان شد. هرچند لوی سارنوالی افغانستان از بررسی ۱۵۲۶ دوسیه فساد اداری به شمول دوسیه‌های مقام‌های بلندرتبه حکومتی در این سال خبر داد، ولی سازمان شفافیت بین‌المللی در گزارش خویش تلاش‌های حکومت در این سال را ناکام خوانده بود. دیده‌بان شفافیت افغانستان بزرگترین عامل ناکامی مبارزه با فساد اداری در این سال را، اختلافات سیاسی حکومت عنوان کرد.

در سال ۲۰۱۸ نیز مانند سال‌های گذشته یک اداره دیگر تفتیش به منظور نظارت بر فعالیت‌های مقام‌های بلندرتبه حکومتی از سوی رئیس جمهور ایجاد شد و برای نخستین بار یک وزیر (عبدالرزاق وحیدی وزیر پیشین مخابرات و تکنالوژی معلوماتی) در یک نشست علنی محکمه حضور یافت. ولی گزارش‌ها حاکی از افزایش میزان فساد اداری در این سال نیز است. گزارش یوناما که از آغاز سال ۲۰۱۷ الی ماه اپریل سال ۲۰۱۸ تلاش‌های حکومت را ارزیابی نموده است، فساد اداری در افغانستان را غیرانسانی و بی‌شرمانه خوانده است.

آیا مبارزه رئیس جمهور با فساد اداری موفق بود؟

شماری از ارگان‌های داخلی و خارجی مانند سازمان شفافیت بین‌المللی، ایشیا فاونديشن، اداره مبارزه با جرایم و مواد مخدر سازمان ملل متحد و دیده‌بان شفافیت افغانستان، گزارش‌های سالانه خویش در رابطه به وضعیت فساد اداری در افغانستان را همه‌ساله به نشر می‌رسانند.

بربنیاد گزارش‌های سازمان‌های نظارت بر مبارزه با فساد، در چهار سال گذشته در سکتورهای معادن، ارگان‌های امنیتی، ارگان‌های عدلی و قضایی، وزارت خارجه، معارف، گمرکات، شورای ملی و سایر ارگان‌ها، فساد گسترده وجود داشته و اقدامات رئیس جمهور منجر به ریشه‌کن کردن فساد در ارگان‌های دولتی نشده است. در کنار این، رئیس جمهور موفق به عملی کردن شماری از وعده‌های خویش نیز نشده است.

در عرصه کارکردهای رئیس جمهور، ایجاد ارگان‌های متعدد برای پیشبرد مبارزه با فساد اداری در حالی بود که پیش از آن نیز برخی ارگان‌ها مانند **اداره عالی تفتیش**، **اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری**، **اداره عالی نظارت بر تطبیق استراتیژی مبارزه با فساد اداری** و ارگان‌های دیگر وجود داشت و اکنون نیز فعالیت می‌کنند.

عموما گام‌های مبارزه با فساد اداری زمانی برداشته می‌شد که زمان برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی نزدیک می‌شد. به گونه مثال، بازگشایی قضیه کابل‌بانک با نزدیک شدن کنفرانس لندن در سال 2014، ثبت دارایی‌هایی مقام‌های حکومتی با نزدیک شدن کنفرانس وارسا در سال 2016، و گشایش مرکز عدلی و قضایی مبارزه با فساد اداری با نزدیک شدن کنفرانس بروکسل بود.

در کل، وجود ارگان‌های متعدد برای مبارزه با فساد اداری و نبود یک ارگان قوی و با صلاحیت در این عرصه، بی‌ثباتی سیاسی و امنیتی در کشور و عدم هماهنگی راه‌کار مبارزه با فساد اداری از عواملی بودند که در این دوره باعث ناکامی تلاش‌های مبارزه با فساد اداری شد.

ارزیابی مختصر تلاش‌های چهارساله رئیس جمهور در مبارزه با فساد اداری نشان می‌دهد که هرچند در این دوره فراتر از ایجاد برخی قوانین و ارگان‌های مبارزه با فساد، گام‌های دیگری نیز برداشته شده، ولی در کل این تلاش‌ها نه تنها کافی نبوده، بلکه دست‌آورد بزرگی در این عرصه را نیز با خود نداشته است. پایان

د مسکو غونډه او د سولې پر پروسه يې اغېزې

مسکو تېره اوونۍ (د نومبر ۹مه) د افغان سولې په اړه د يوې مهمې غونډې کوربه و. په دې غونډه کې د امريکا او افغانستان په گډون د سيمې ۱۲ هېوادونو ته د گډون بلنه ورکړل شوې وه؛ خو امريکا يوازې د څارونکي په توگه په غونډه کې گډون وکړ او افغانستان بيا که څه هم د حکومت رسمي استازی غونډې ته ونه لېږه؛ مگر د سولې عالي شورا يوه جگپوړي پلاوي په دې غونډه کې گډون وکړ.

د روسيې د بهرنيو چارو وزير د غونډې په پيل کې په افغانستان کې د داعش ډلې د جنگياليو حضور او گواښ ته په اشارې سره وويل، چې د ځينو هېوادونو له خوا د سيمې د ناامنه کولو لپاره د داعش ډلې ملاتړ کېږي. نوموړي د روسيې هلې ځلې په افغانستان کې د سولې او ثبات لپاره وبللي.

دغې غونډې ځکه په نړيواله کچه پام ځان ته اړولی و، چې له يوې خوا د طالب استازو يوه جگپوړي او با صلاحيته پلاوي پکې گډون کړی و او له بلې خوا د روسيې او امريکا ترمنځ د وروستيو کلونو سرې جگړې له کبله د افغانستان په لور د روسيې لېوالتيا او ښکېلتيا هم زياته شوې ده.

دا چې د روسيې-امريکا سرې جگړې د افغانستان پر قضيه خومره اغېزې کړې؟ روسيه په خپلو دا ډول هڅو سره څه غواړي؟ او د وروستۍ غونډې پايلې او اغېزې به څه وي؟ هغه پوښتنې دي، چې دلته يې د ځوابولو هڅه شوې ده.

د امریکا-روسیې سره جگړه او افغانستان

که څه هم د سولې په تړاو هر گام په افغانستان کې د سولې د ټینګښت لپاره هیلي راتوکوي؛ خو د مسکو غونډې د امریکا او روسیې ترمنځ د سرې جگړې او د افغانستان په قضیه کې د دغو هېوادونو د تقابل پیغام له ځان سره درلود. د همدغه ذهنیت د حاکمیت له کبله د روسیې د بهرنیو چارو وزیر په خپلو خبرو کې په ټینګار سره وویل، چې دوی نه غواړي افغانستان د سیمه ییزو او نړیوالو لوبغاړو او زبرځواکونو د سیالیو په ډگر بدل شي او د دغې غونډې یوازېنۍ موخه یې په افغانستان کې د سولې ټینګښت وبلله.

له یوې خوا په افغانستان کې د امریکا د جگړې اوږدېدل او له بلې خوا د افغان حکومت د سولې د هڅو ناکامي د دې لامل شوې، چې د افغان قضیې سیمه ییزو او نړیوالو لوبغاړو هم په ډېرېدو شي. دا چې روسیه او امریکا له تېرو څو کالونو راهیسې د ځینو سیمه ییزو او نړیوالو قضیو په تړاو په یوه نوې سره جگړه کې ښکېل دي، افغانستان هم د دغې سرې جگړې پر یوه ډگر بدل شوی دی.

روسیه اوسمهال په افغانستان کې د امریکا له حضور څخه په وېره کې ده، په ځانګړې توګه په افغانستان کې د امریکایي اډو له جوړېدو او بیا په ۲۰۱۵ کال کې د داعش ډلې د فعالیت پیل د دغه هېواد اندېښنې زیاتې کړې دي او له همدغه کال راوروسته یې د افغانستان په قضیه کې د اغېزناک رول لوبولو هڅې پیل کړې دي.

د روسیې د وروستیو هڅو او پر افغان قضیه یې د اغېزو په اړه دوه ډوله تحلیلونه شته دي:

لومړی: دا چې د روسیې هڅې له امریکا سره د سرې جگړې او پر دغه هېواد د فشارونو واردولو په موخه دي، نو له همدې کبله به ښايي دا هڅې په افغانستان کې د سولې او امنیت د ټینګښت په برخه کې معکوسې پایلې ولري او دا به د افغان جگړې د لا پېچلتیا او اوږدېدو لامل شي.

دویم: داسې انګېرنې هم شته دي، چې ښايي امریکا به د افغانستان په قضیه کې د روسیې د رول پراخېدل او په ځانګړې توګه له طالبانو سره د روسیې د اړیکو لا زیاته غځېدا ونه غواړي. له همدې کبله به امریکا خپلې هڅې ګړندی کړي، ترڅو له طالبانو سره د مخامخ خبرو اترو له لارې، له دغې ډلې سره د سولې یوې هوکړې ته ورسېږي.

د مسکو د غونډې پایلې او اغېزې

د ملي يووالي حکومت په دوره کې د مسکو-کابل اړیکې د حامد کرزي د دورې په پرتله ترینګلې شوې؛ ځکه له یوې خوا ملي يووالي حکومت له واشنگټن سره د نېو اړیکو پاللو هڅه کوله او له بلې خوا په دې دوره کې د افغانستان په اړه د روسیې په سیاستونو کې هم بدلون راغی. همدا لامل دی، چې افغان حکومت د سولې په برخه کې د روسیې هڅو ته د شک په سترګه ګوري او وروستی غونډې دا فضا یو څه نوره هم ترینګلې کړه.

افغان حکومت له یوې خوا نه غواړي په داسې غونډه کې ګډون وکړي، چې رهبري یې د دوی په واک کې نه وي او له بلې خوا د سولې په برخه کې د امریکا وروستیو هڅو هم حکومت تر یوه بریده اندېښمن کړی او په دې وېره کې دی، چې د امریکا-طالبانو د مخامخ خبرو اترو پر مهال له پامه ونه غورځول شي. له همدې امله یې په دې غونډه کې په ګډون نه کولو سره، د روسیې د هڅو په اړه د امریکا دریځ تایید کړ. خو په ورته وخت کې د سولې عالي شورا د پلاوي ګډون بیا د حکومت د کمزوري او دوهزېري دریځ ښکارندويي کوله، ځکه د سولې عالي شورا له طالبانو سره د سولې د پروسې رسمي ارګان دی، خو تراوسه له طالبانو سره د سولې اړوند پرمختګونه د دغې شورا له لارې نه دي شوي او دا شورا یو بې اغېزې ادرس بلل کېږي.

په بل اړخ کې طالبانو ته بیا دا ښه فرصت و، چې د سیمې او نړۍ په کچه په یوه مهمه غونډه کې رسماً ګډون وکړي او خپل دریځ بیان کړي. طالبانو په دې غونډه کې په ګډون کولو سره له یوې خوا د روسیې په څېر ځواکمنو هېوادونو د ملاتړ پیغام امریکا او افغان حکومت ته ورساوه او له بلې خوا یې د لومړي ځل لپاره په ډېر پراخ او اغېزناک ډول خپل غږ د سیمې هېوادونو او نړۍ ته ورساوه. د طالبانو استازو په خپلو خبرو کې پر دې ټکي لایات ټینګار وکړ، چې دغه ډله ګاونډیو او د سیمې هېوادونو ته ګواښ نه دی، کوم څه چې د طالبانو سیمه ییز ملاتړ پیاوړی کوي.

طالبانو له یوې خوا په وروستیو کلونو کې، په تېره بیا له ۲۰۱۳ کال او په قطر کې د سیاسي دفتر له پرانیستل کېدو وروسته، خپلې دیپلوماتیکې هڅې پیاوړې کړې دي او له بلې خوا طالبانو درک کړې، چې له روسیې سره د اړیکو له لارې کولی شي پر امریکا فشارونه وارد کړي او له دغې ډلې سره د امریکا مخامخ خبرو اترو ته لاره هواره شي.

د دې ترڅنگ، په مسکو کې د طالب استازو په گډون د سولې غونډه جوړېدل د امریکا لپاره د اندېښنې خبره ده او ښايي تر يوه بريده له طالبانو سره د مخامخ خبرو په اړه د امریکا پر دريځ اغېزې ولري؛ ځکه امریکا نه غواړي چې د افغانستان په قضيه کې د روسيې رول تر دې زيات پراخ شي.

امريکا-طالبان خبرې اتري

د مسکو غونډه داسې مهال جوړېږي چې امریکا له څه مودې راهيسې د افغان سولې په برخه کې د پخوا په پرتله هيله ښونکي گامونه اوچت کړي دي. له دغې غونډې سره هم مهاله د افغان سولې لپاره د امریکا د بهرنيو چارو وزارت ځانگړي استازي زلمي خليلزاد هم، چې څه موده وړاندې يې په قطر کې له طالب استازو سره هم کتلي وو، سيمې ته خپل دويم سفر هم وکړ.

د افغان جگړې د دوام اصلي لامل په افغانستان کې د بهرنيو ځواکونو شتون دی او ترڅو پورې چې امریکا له افغانستانه د خپلو ځواکونو د ايستلو مهالوېش له طالبانو سره د مخامخ خبرو اترو مېز ته وړاندې نه کړي، دا بهير به پام وړ لاسته راوړنه ونه لري. د افغان حکومت د سولې د هڅو د ناکامۍ اساسي لامل هم همدا دی، چې طالبان افغان حکومت د دوی د اساسي غوښتنې (په افغانستان کې د مېشتو بهرنيو ځواکونو د برخليک) په تړاو بې صلاحيته بولي او له دغه حکومت سره له مخامخ خبرو انکار کوي.

د دې ترڅنگ، افغان قضيه بهرني او کورني اړخونه لري، چې بهرنی اړخ يې د بهرنيو ځواکونو د وتلو مهالوېش او دويم اړخ يې بين الافغاني تفاهم ته د زمينې برابرولو ته اړتيا لري. په بهرني اړخ کې د سيمه ييزو هېوادونو هڅې تر يوه بريده اغېزناکې بلل کېږي او د روسيې په څېر هېوادونو فشارونه د امریکا پر دريځ اغېز ښودلی شي؛ ځکه ترڅو چې امریکا په خبرو کې مستقيم رول او ونډه ونه لري، د سولې د بهير بريا هم ناشونې برېښي.

پای

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrskabul.com - csrskabul@gmail.com

وب سایت: www.csrskabul.net -- www.csrskabul.com

شماره تماس دفتر: (+93) 202564049 - (+93) 784089590

zi.shirani@gmail.com

(+93) 764747548

محقق و مسؤول تحليل هفته: ضياء الاسلام شيراني

ahmadshahr786@gmail.com

(+93) 784249421

محقق و مسؤول نشر تحليل هفته: احمدشاه راشد